

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/282/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111204209
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2111204209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Jozefa Mačejca v právnej veci žalobcu: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 45, Bratislava, IČO: 35 919 001, proti žalovaným: 1. František Račko, Gen. Goliána 6023/58, Trnava, podnikajúci pod obchodným menom František Račko - FGI, miesto podnikania Gen. Goliána 6023/58, Trnava, IČO: 30 970 202 a 2. KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 1.510,45 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného 2. proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 12C/91/2011 - 136 zo dňa 25. apríla 2012, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti trov konania potvrdzuje.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa žalovanému 1. a žalovanému 2. uložil zaplatiť žalobcovi spoločne nerozdielne sumu vo výške 1.330,42 eur, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.330,42 eur od 11.07.2009 do zaplatenia a trovy konania vo výške 68,92 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 420 ods. 1 a 3, § 427 ods. 1, § 442 ods. 1 a 3, § 443, § 488, § 489 a § 494 OZ, § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b), § 4 ods. 4, § 11 ods. 7 a 8 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 3d ods. 1, § 3d ods. 5 písm. a), § 3d ods. 6 a § 9 ods. 1 a 6 Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), ako aj § 8 ods. 2 a 7 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v zásade oprávnená, nakoľko dňa 06.04.2009 došlo k dopravnej nehode motorového vozidla, prevádzateľom ktorého bol žalovaný 1., pričom pri dopravnej nehode došlo k poškodeniu zvodidiel a príslušenstva cestnej komunikácie R1, čím vznikla škoda na majetku žalobcu vo výške 9.000,62 eur, a to z titulu potreby vykonať opravu poškodenej komunikácie, resp. zariadenia na nej sa nachádzajúceho (zvodidlá), keď žalobca vynaložil celkovo z tohto dôvodu práve sumu vo výške 9.000,62 eur (materiál 5.034,82 eur, doprava 3.167,52 eur, mzda 798,28 eur - uvedené položky, t.j. ani výška škody neboli žalovanými rozporované). Žalovaný 1. mal dopravné vozidlo poistené povinným zmluvným poistením v poisťovni KOOOPERATIVA, a.s. (žalovaný 2.), u ktorého si žalobca uplatnil (ako u poisťovateľa žalovaného 1.) náhradu škody vo výške 9.000,62 eur. Dňa 04.06.2009 žalovaný 2. (ako poisťovateľ žalovaného 1.) časť náhrady škody vo výške 7.490,17 eur uhradil, keď

odpočítal od poistného plnenia sumu 1.510,45 eur, ako „amortizáciu“ (30 % z materiálových nákladov) - žalovaná suma. Podľa názoru súdu však nie je možné v danom prípade jednostranne ponížiť vzniknutú škodu o tzv. amortizáciu (ako to spravil žalovaný 2.), nakoľko ust. § 9, ods. 6 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách predstavuje lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam § 442 a § 443 Občianskeho zákonníka o náhrade škody (lex generalis), teda osobitné ustanovenie špeciálneho (cestného) zákona potom ruší účinnosť všeobecného (Občianskeho zákonníka) zákona a vylučuje použitie dotknutých všeobecných ustanovení - z uvedeného vyplýva povinnosť škodcu (resp. osoby, ktorá má za neho plnenie poskytnúť) uhradiť správcovi komunikácie náhradu ujmy spočívajúcu vo vynaložených nákladoch spojených s odstránením poškodenia a uvedením komunikácie do pôvodného stavu (teda bez obmedzenia, amortizácie); je potrebné si totiž uvedomiť že potreba opravy súčastí komunikácie bola priamo vyvolaná z dôvodu protiprávneho konania škodcu, teda prípadné „zhodnotenie“ bolo poškodenému vnútené - nebyť škodovej udalosti nemusel by totiž žalobca ako správca komunikácie vôbec súčastí komunikácie (zvodidlá) opravovať, nieto ešte meniť (len na okraj je treba poznamenať že životnosť zvodidiel nie je v zmysle technického predpisu obmedzená, ale odstránenie poškodenia a uvedenie komunikácie do pôvodného stavu nebolo možné uskutočniť inak, len za použitia nových dielov zvodidiel zodpovedajúcich aktuálnym normám, čo bezpochyby vylučuje pri výmene použitie starších alebo opotrebovaných zvodidiel, a teda oprava nemohla byť vykonaná iným spôsobom ako použitím nových dielov, pričom pri oprave neboli použité diely kvalitnejšie a opravou nedošlo k zjavnému prínosu pre žalobcu). Za predpokladu zohľadnenia amortizácie by bola potom povinnosť úhrady časti nákladov na uvedenie vecí do pôvodného stavu (ku ktorému nebol žalobca ničím iným, len škodou spôsobenou žalovaným 1., nútený) neodôvodnene prenášaná na poškodeného. Z toho potom logicky vyplýva, že žalovaní sú zodpovední za celú škodu a mali by mať povinnosť ju celú (t.j. v súdenom prípade vo výške 9.000,62 eur) žalobcovi nahradiť, zaplatiť, teda doplatiť čiastku vo výške 1.510,45 eur. Súd totiž musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku - v danom prípade zmyslom a účelom ustanovení priznávajúcich poškodenému právo na náhradu škody je zaistiť, aby mu bola v plnej miere kompenzovaná majetková ujma. V priebehu konania však bolo zistené, že poškodené zvodidlá a niektoré ich súčasti žalobca zhodnotil tak, že ich odovzdal ako šrot do zberných surovín, za čo dosiahol príjem vo výške 180,03 eur (o túto hodnotu sa teda majetok poškodeného nezmenšil). Súd považuje tento príjem za priamo súvisiaci z dopravnou nehodou a odstraňovaním jej následkov (nebyť potreby opravovať poškodené zvodidlá by príjem z odovzdania kovového šrotu nedosiahol), preto považuje za spravodlivé, aby povinnosť žalovaných zaplatiť zostávajúcu časť škody vo výške 1.510,45 eur bola znížená o uvedenú sumu 180,03 eur; v prípade neodrátenia „zisku“ žalobcu by sa práve on bezdôvodne obohatil o sumu 180,03 eur plnením bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto postup by bolo možné považovať za rozporný s dobrými mravmi. Súd preto s poukazom na zhora uvedené rozhodol tak, že žalovaných 1. a 2. zaviazal zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu vo výške 1.330,42 eur (t.j. náhrada zostatku škody vo výške 1.510,45 eur mínus zisk z predaja kovového šrotu vo výške 180,03 eur). Vo zvyšku návrhu (t.j. v časti istiny 180,03 eur a súvisiaceho úroku z omeškania) súd potom žalobu zamietol. Čo sa týka úroku z omeškania, na tento má žalobca tiež nárok, a to vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania (ku dňu 11.07.2009 vo výške 1 %) s plnením peňažného dlhu zvýšenej o 8 percentuálnych bodov; za prvý deň omeškania žalovaných s plnením dlhu súd považoval deň 11.07.2009, nakoľko dňa 10.07.2009 uplynula 7 dňová lehota na splnenie dlhu (zaplatenie sumy 1.510,45 eur) v zmysle výzvy žalobcu na jej zaplatenie (žalovanému 1. bola doručená dňa 03.07.2009) a v nasledujúci deň (t.j. 11.07.2009) sa dostal do omeškania. Súd preto rozhodol tak, že žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške 9 % ročne z prisúdenej sumy 1.330,42 eur od 11.07.2009 do zaplatenia. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že určil pomer úspešnosti žalobcu v časti 88,08 % vychádzajúc z toho, že žalobca žiadal celkovo priznanie sumy vo výške 1.510,45 eur a žalovaným bola povinnosť zaplatiť sumu vo výške 1.330,42 eur a vo zvyšku (t. j. v sume 180,03 eur) bola žaloba zamietnutá, preto prevažne úspešnému žalobcovi súd priznal náhradu trov konania po zohľadnení jeho prevažného úspechu a čiastočného neúspechu žalovaných.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti vyhovenia žalobe a v časti trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 2., ktorý navrhol rozsudok napadnutý v častiach zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne rozsudok v napadnutých častiach zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, ktorý vyjadril v odôvodnení rozsudku, kde poukazyval na skutočnosť, že zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách je zákonom lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ktorý je v rámci platnej právnej úpravy považovaný za zákon lex

generalis. V ustanovení § 1 ods. 2 OZ je upravená vecná pôsobnosť občianskeho zákonníka, t. j. ktoré občianskoprávne vzťahy sú predmetom občianskoprávnej regulácie. Zákon č. 135/1961 Zb. je možné skutočne považovať za právny predpis lex specialis, pričom z § 1 citovaného zákona je zrejme, na koho sa zákon konkrétne vzťahuje a čo je predmetom jeho právnej úpravy. Prvostupňový súd pri stanovení povinnosti žalovaných uhradiť žalobcovi náhradu škody vychádzal z predpokladu, že cestný zákon je pri určení výšky škody špeciálna právna norma vo vzťahu k občianskemu zákonníku, a že podľa nej má byť aj poskytnutá náhrada škody. Ďalej uviedol, že pojem „uviesť do pôvodného stavu“ nie je v predmetnom zákone nikde bližšie špecifikovaný, no súd aj napriek tomu považoval predmetný zákon za rozhodujúci pri stanovení výšky škody a žiadal uhradiť jej plnú, ktorá vznikla z dôvodu kúpy úplne nového značenia. Poukázal na to, že pojem škody súdy vykladajú v praxi zhodne so stanoviskom uverejnením pod č. 55/1971 Zb. súdnych rozhodnutí a stanovisk ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a reprezentuje majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do pôvodného stavu, pričom zásadne ide o náhradu skutočnej škody a pri určení výšky náhrady škody súdy vychádzajú z ceny v čase poškodenia, a nie v čase rozhodovania. Aj napriek uvedenému prvostupňový súd neuplatnil všeobecné ustanovenia OZ, ktoré sa zodpovednosti a náhrady za škodu priamo dotýkajú, a to § 442 a § 443 OZ. Tieto dve ustanovenia zabezpečujú, že poškodenému je uhradená skutočná škoda, to znamená, že sa vychádza z ceny v čase poškodenia a zohľadňuje sa miera opotrebenia. Uviedol, že aplikáciou a použitím cestného zákona v otázke náhrady škody a vylúčením použitia príslušných ustanovení OZ by v rámci zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vznikol v právnom systéme SR tzv. právny dualizmus, v rámci ktorého by sa na veľkú časť poškodených z povinného zákonného poistenia uplatňovala aplikácia ustanovení § 442 a § 443 OZ a hradila by sa poškodeným len skutočná škoda, t. j. s uplatnením amortizácie a pri inej skupine poškodených, na ktorých sa vzťahuje cestný zákon, by títo ako poškodení mali uhradenú škodu v plnej výške. Domnieval sa, že neuplatnenie amortizácie pri náhrade škody a poskytnutie plnenia v celom rozsahu na škody má za následok v zmysle vyššie uvedeného pozitívny vplyv na majetok žalobcu, keď v dôsledku nahradenia poškodeného a vyradeného zvodidla je toto v rámci účtovníctva nahradené úplne novým a žalobca si takto získaný majetok zavedie do nákladov a o cenu zakúpeného majetku si môže znížiť zdaniteľné príjmy, a teda aj základ dane.

K odvolaniu žalovaného 2. sa písomne vyjadril žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa vysloveným v napadnutom rozsudku. Poukázal tiež na rozhodnutie, na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 08.04.2009, sp.zn. 24Co/145/2008, ktorý sa zaoberal rovnakou vecou, len s rozdielnymi účastníkmi na strane žalovaného.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2. nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutých častiach vecne správny.

Predmetom konania, vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 12C/91/2011 bolo zaplatenie sumy 1.510,45 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 11.07.2009 do zaplatenia. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa žalovanému 1. a žalovanému 2. uložil zaplatiť žalobcovi spoločne nerozdielne sumu vo výške 1.330,42 eur, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.330,42 eur od 11.07.2009 do zaplatenia a trovy konania vo výške 68,92 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa v časti vyhovenia žalobe a v časti trov konania.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.). Uvedený odvolací dôvod je daný, ak súd prvého stupňa

posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Súd prvého stupňa sa vypořiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovaných a vzhľadom na to, že títo ani v odvolacom konaní neuviedli žiadne podstatné skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu porovnaním ustanovení § 442 a § 443 OZ, ustanovenia § 9 ods. 6 cestného zákona je potrebné dospieť k záveru, že § 9 ods. 6 cestného zákona je lex specialis vo vzťahu k uvedeným ustanoveniam OZ, ktorý predstavuje lex generalis. Osobitné ustanovenie špeciálneho cestného zákona potom ruší účinnosť všeobecného OZ a vylučuje použitie jeho dotknutých všeobecných ustanovení. Z ustanovenia § 9 ods. 6 cestného zákona pritom vyplýva povinnosť škodcu uhradiť správcovi komunikácie náhradu škody spočívajúcu vo vynaložených nákladoch spojených s odstránením poškodenia a s uvedením komunikácie do pôvodného stavu, bez akéhokoľvek obmedzenia.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti trov konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď prvostupňový súd správne o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. na základe pomeru úspechu, pričom svoje rozhodnutie v tomto smere aj dostatočným spôsobom odôvodnil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože tento na ich priznanie nepodal návrh.

Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.